

Telif Hakları

Telif hakkı, bir kişinin düşünerek ürettiği orijinal ürünler (*resim, hikâye, şarkı sözü, roman, yazılım, icat vb.*) üzerindeki hukuki haklardır. Telif haklarının korunması temel insani haklardandır. Her bireyin ürettiği eserinden doğan maddi-manevi yararlarının (*telif ücreti gibi*) korunmasını istemek hakkıdır.

Telif hakkı bir eserin kullanım, paylaşım ve değiştirme işlemlerinin telif sahibinin iznine göre yapılabilmesini kapsar. Eser sahibinden izin alınmadan çoğaltılan- dağıtılan ürünlere **korsan ürünler** denir. Örneğin **bandrol** uygulaması kitabın **orijinal** olduğunu gösterir. Bandrol olmayan bir kitap, **korsan** kitaptır.

Bandrol

Korsan ürünlerin dağıtılması-satılması **suçtur**. Bilerek ya da bilmeyerek korsan ürün kullanmış olabiliriz. Örneğin; dizi ve filmleri korsan olarak yayınlayan internet sitelerinden izlemiş olabiliriz. Sevdiğiniz bir şarkıcının albümlerini satın almak yerine internetten korsan mp3'lerini (*müzik dosyaları*) indirmiş olabiliriz. Farkında olmadan da olsa korsan ürün kullanmak suça ortak olmaktır. ***Fikir ve sanat eserleri kanununa göre telif hakkı ihlallerinde 6 aydan 5 yıla kadar değişebilen hapis cezası ile yüzbinlerce lirayı bulan ağır para cezası uygulanır.***

ESERLERİ DOĐRU KULLANMAK

- Eserin kime ait olduğuna bakmalısın.
- Eseri sahibinin izin verdiği Şekilde kullanmalısın.
- Eseri kullanmak için en azından e-posta ile eserin sahibine ulaŐıp izin almalısın.
- Eseri kullandığında sahibine atıf yapmalısın.
- EĐer gerekli ise eserin kullanım bedelini demelisin.

ATIF YAPMAK

Atıf yapmak, bir eseri ya da eserin bir bölümünü kullanırken eser sahibini ve eserin yer aldığı ortamı bildirmektir.

Örneğin; kullandığımız eser bir dergi makalesi ise yazarın adı, makalenin başlığı ve makalenin yer aldığı derginin adının ve sayısının belirtilmesi gerekir.

Örnek: Bir kitabı yararlanılan kaynaklar bölümünde kaynak gösterme

YARARLANILAN KAYNAKLAR

1. Ö. Durmuş, Bilişim Teknolojileri Ders Kitabı, İstanbul, Sıfır Bir Yayıncılık, 2020.

Yararlanılan kaynaklar bölümünde bir internet sitesini kaynak gösterirken sıra numarası, site ismi, kullandığınız URL bilgisi ve parantez içinde erişim tarihi bilgilerine yer vermeliyiz.

Örnek: Bir internet sitesini yararlanılan kaynaklar bölümünde kaynak gösterme

YARARLANILAN KAYNAKLAR

1. Güvenli İnternet Merkezi, **URL:** <http://gim.org.tr/> (Erişim Zamanı: 20.03.2020)

ADIL KULLANIM

Eserin izin alınmadan kullanılabileceği durumları adil kullanım belirler.

- Eserin belirli bir bölümünü kullanmak,
- Eseri eğitim amaçlı kullanmak,
- Eseri ticari amaç dışında kullanmak adil kullanım kapsamında olabilir.

AÇIK ERİŞİM

Ücretsiz ve açık erişim herkesin her yerde ve her zaman bilgiye erişmesini mümkün kılar. Kullanıcılar materyaller üzerinde değişiklik yapabilir ya da farklı materyalleri birleştirerek kullanabilirler.

YARATICI BİRLİKTELİK (CREATIVE COMMONS)

Eserlerin sahiplerinin izin verdiği şekilde kullanılabilecek bir lisans türüdür. Yaratıcı birliktelik sembolünün (CC) olduğu eserler telif hakları çerçevesinde kopyalanabilir, dağıtılabilir, düzenlenebilir ve birleştirilebilir.

LİSANS TÜRLERİ

ÜCRETSİZ YAZILIM (Freeware)

Sizin için güzel bir yazılım yapmaya çalıştım. Ücretsiz istediğiniz gibi kullanın.

LİSANSLI YAZILIM

Önemli olduğunu düşündüğüm yazılımımı belirli bir ücret karşılığında kullanabilirsiniz.

GELİŞTİRME AŞAMASI (BETA)

Bir yazılım geliştiriyorum, yazılımımı deneyip bana fikir vermek ister misiniz?

GEÇİCİ KULLANIM (TRIAL)

Yazılımım ücretli bir yazılım. İsterseniz 15 gün deneyin, memnun kalırsanız satın alın.

DEMO YAZILIM

Yazılımım ücretli bir yazılım. Ama bazı özelliklerini kullanabileceğiniz kısıtlı bir sürümünü ücretsiz kullanabilirsiniz.

KISITLI YAZILIM (SHAREWARE)